

Valtiovarainministeriölle

Lausuntopyyntö: luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta, VN/1193/2025

Tapaturmavakuutuskeskus (TVK) on työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksen lakisääteinen keskusyhteisö, joka toimii asiantuntijana työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisen vakuutuksen toimeenpanossa ja kehittämisessä.

TVK antaa lausuntonsa työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksen toimeenpanon näkökulmasta ja toteaa seuraavaa.

TVK:lla ei ole huomautettavaa ehdotettavaan työtapaturma- ja ammattitautilain muutokseen

Lausunnoilla oleva hallituksen esitys luonnos sisältää muutosehdotuksen myös työtapaturma- ja ammattitautilain 255 §:ään. Vastaava muutos ehdotetaan myös työntekijän eläkelain 205 §:ään.

Työtapaturma- ja ammattitautilain 255 § sääntelee työtapaturma- ja ammattitautivakuutusta harjoittavien vakuutusyhtiöiden ja vakuutuslaitosten oikeutta antaa lain toimeenpanossa (korvaus- ja vakuutusasiat) kertyneitä tietoja laissa määritellyille tahoille laissa määriteltäviin käyttötarkoituksiin.

Lakimuutosluonnoksen (255 § 1 mom. 2 kohdan viimeisen lauseen muutos) mukaan vakuutusyhtiöille ja vakuutuslaitoksille tulisi oikeus antaa *esitutkinta*- ja syyttäviviranomaiselle laissa määritellyt tiedot, jotka ovat välttämättömiä rikosten *paljastamista*, selvittämistä ja syytteenpanoa varten. Tällaisia tietoja ovat työtapaturma- ja ammattitautilain mukaista korvausta saaneen henkilön henkilötunnus ja muut yksilöintiedot, tiedot maksetuista korvauksista, tiedot työnantajasta ja muut näihin rinnastuvat tiedot, jotka ovat välttämättömiä sosiaaliturvaan kohdistuvien rikosten ja väärinkäytösten selvittämiseksi. Uutena käyttötarkoituksena lakiin lisättäisiin rikosten paljastaminen.

Työtapaturma- ja ammattitautilakiin ehdotettu lakimuutos liittyy siihen, että hallituksen esityksessä ehdotetaan myös esitutkintaviranomaisille mahdollisuutta pyytää veloitteidenhoitoselvitystä rikosten paljastamista varten.

Työtapaturma- ja ammattitautilain 255 §:n säännös on ollut olemassa jo aikaisemmassa tapaturmavakuutuslaissa ja se siirrettiin sellaisenaan vuonna 2016 voimaantulleeseen työtapaturma- ja ammattitautilakiin. TVK toteaa yleisenä havaintona, että työtapaturma- ja ammattitautilain tietosuojasäännösten kokonaisuus on muodostunut monien yksittäisten lakimuutosten takia sirpaleiseksi ja lain tietosuojasäännösten kokonaisuuden uudelleen sääntely olisi tarpeen lainsäädännöllisen selkeyden parantamiseksi.

TVK haluaa lisäksi tuoda esiin tarpeen tehdä lakimuutos myös maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilakiin. Mainitun lain 158 §:n 1 mom. 2-kohta vastaa työtapaturma- ja ammattitautilain muutettavaksi ehdotettavaa säännöstä ja vastaavat muutokset olisivat perusteltuja myös mainittuun lakiin. TVK:n jäsenenä oleva Maatalousyrittäjien eläkelaitos on esittänyt TVK:lle tämän lakimuutostoiveen.

Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain muutos

Lakimuutoksen tavoitteena on lisätä harmaan talouden selvitysyksikön toimivaltuuksia harmaan talouden torjunnassa myös luonnollisia henkilöitä koskeviin ilmiöselvityksiin ja velvoitteidenhoitoselvityksiin. Harmaan talouden selvitysyksiköllä on oikeus saada mm. työtapaturma- ja ammattitautivakuutusta harjoittavilta vakuutusyhtiöiltä ja vakuutuslaitoksilta mukaan lukien TVK tietoja lakisääteisiä tehtäviään varten.

TVK haluaa tuoda esiin sen, että luonnollisia henkilöitä olevien korvauksensaajien tietoja koskevat tietopyynnot voivat aiheuttaa työtä tietoja antaville vakuutusyhtiöille ja vakuutuslaitoksille. TVK esittää, että ensisijaisesti käytetään tulorekisteriin kerättyjä etuustietoja harmaan talouden torjuntaan liittyviin ilmiöselvityksiin.

Muilta osin TVK:lle ei ole huomautettavaa luonnokseen.

Lisätietoja

Lisätietoja lausunnosta antaa Kirsi Pohjolainen, p. 040 571 8104
(kirsi.pohjolainen@tvk.fi)

Tapaturmavakuutuskeskus

Janne Reini
Toimitusjohtaja